

OBACZAĆ SIĘ (25) *vb impf*

się (18), się (7).

o oraz drugie a jasne. ◇ *W inf* -bã- (6) *BielKron*, *RejAp*, *RejPos* (2), *RejZwierc* (2), -ba- (1) *KuczbKat*.

◇ *W pozostałych formach* -bã-.

inf obaczać się (8). ◇ *praes 3 sg* obaczã się (1). ◇ *praet 3 pl m pers* obaczali się (1). ◇ *imp 2 sg* obaczaj się (3). ◇ *1 pl* obaczajmy się (2). ◇ *2 pl* obaczajcie się (1). ◇ *con 1 pl m pers* bychmy się obaczali (2). ◇ *2 pl m pers* byście się obaczali (1). ◇ *3 pl m pers* by się obaczali (6).

Sł stp brak, *Cn notuje*, *Linde XVII w. s.v. obaczyć się*.

1. *Opamiętywać się; przestawać trwać w błędzie; circumspicere se, colligere se, redire ad se, resipiscere*
Cn (18) : dałem to znać włsem/ którzy w fwem ślaleńtwie iuż oštáli/ áby się obaczáli wczás [!] á nie podnofili myfli swych przeciw bogu *RejPs* 110v, 215; *RejKup* L; *BielKom* B3; Przeto o brácia mili iuż się obaczaymy/ Thy plotki iuż porzucmy/ náuk się trzymaymy *GrzegRóżn* O2; *RejPos* 121 *marg*; ále grzeźnego [Bóg] iáko oćiec miły przyjmuie/ fkoroby się łam obaczãć poczãł *KuczbKat* 205; *RejZwierc* 252v; *SkarŻyw* A2v; O niebożeta/ pomamione przez te fáłzywe y niezbożne náuczyciele y wodze/ obaczaycie się wždy poki ieft czás *CzechEp* 112; *ArtKanc* K11.

obaczać się od kogo [= *pod wpływem kogo*] (1): mieźkáli iákoby dzicy mężowie dyabły chwałac zá Bogá. Pothym gdy się iuż poczęli obaczãć od postronnych ludzi/ wstãwiáli miedzy łobã práwã *BielKron* 318.

obaczać się na co [= *w wyniku czego*] (1): moglibyście [...] rádfzey się obaczãć ná wołanie tych prawdziwych Prorokow łwoich *RejAp* 93v.

obaczać się w czym (2): áby się w tym obaczáli/ w onym obładzeniu łwoim/ oni zwolennicy iego. *RejPos* 10; *ArtKanc* H18v.

Zwrot: »z błędów się obaczać« (1): áby się ludzie s łtharych błędow obaczáli. *RejZwierc* Aaav.

Szeregi: »czuć się a obaczać« (1): vppminay wždy y inã bráciã łwoię/ áby się wždy teź czãłem czuli á obaczáli wczás *RejZwierc* 188v.

»upamiętywać się i obaczać« (1): wiele Rycerłkich ludzi/ którzy iáko ieft v nich obyczay ná drãpieńtwie y łupieńtwie żywot łwoy łtrawili/ [...] przed śmierciã się vpamiętywáli y obaczáli *ReszHoz* 139.

2. *Zastanawiać się, rozmyślać* (3) :

obaczać się na czym (1): *RejPos* 88 *cf Ze zdaniem dopełnieniowym*.

obaczać się w czym (2): A toć łã włzytko przypowieści ná niewdzięczności [!] náłze/ w kthorychby się nam bárzo obaczãć potrzebã *RejPos* [36]v; *RejZwierc* 8v.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): tedy się ná tym pilnie obaczay/ że cie tu Pan Kryłtus rołkázaniem łwoim/ do rzeczy niepodobnych [...] nie przypãdza. *RejPos* 88.

Zwrot: »pilnie się obaczać« (2): *RejPos* 88; nie kãzdy się będzie vmiał łnãdnie s tego wyprãwić co ieft Bog/ y iáka ieftł itność iego [...] y trzeba się w tym kãzdemu pilnie obaczãć *RejZwierc* 8v.

3. *Rozumieć* (3) :

obaczać się w czym (2): *RejPos* 113v, *RejZwierc* 198 *cf Zwroty*.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): Obychmy nie obaczali iż więcej nas co idziemy s Piotrem w tym wyznawaniu nálezym *RejAp* 25v.

Zwroty: »słusznie się obaczać« (1): iż ani w piśmie świętym/ ani w sprawach Rzeczypospolitey słusznie nie obaczać nie możemy *RejZwierc* 198.

»własnie się obaczać« (1): iż nie w rzeczach swoich krześciańskich własnie obaczać nie możesz *RejPos* 113v.

4. *Strzec się, uważać (1)* : Gdy dzień dobry bądź w dobrem/ á w dzień zły obaczay się [*in die malo vide*] *BudBib Eccle* 7/14.

Synonimy: 1. *pamiętać się, upamiętawać się, upamiętywać się, uznawać się.*

Formacje współrdzenne cf BACZYĆ SIĘ.

KW